herpy

PILEGIFTFRØER

Strawberry Poison Frog

Oophaga pumilio

Oophaga pumilio er en lille, dagaktiv pilegiftfrø på 17-24 mm fra Mellemamerikas regnskove, kendt for sine mange farveformer og en usædvanlig yngelpleje: hunnen fodrer hver haletudse med ufrugtbare æg. Den er fascinerende at følge, men kræver erfaring, små foderdyr og tålmodighed.

Familie: Dendrobatidae Tidligere navn: *Dendrobates pumilio* Udgivet 15. november 2026

SPECIFIKATIONER

DYRET

Voksenstørrelse	**17-24 mm** snude-kloak-længde
Levetid	**10-15 år**
Aktiv	**Dag**
Levevis	**Jordboende**
Biotop	**Regnskov**
Hudgift i naturen	**Mild**
Hudgift i fangenskab	**Ingen** Opdrættede dyr. Vildfangne dyr kan beholde giften længe
Sværhedsgrad	**Erfaren**

PASNING

Min. terrarie	**45 × 45 × 45 cm** L × B × H til 4 voksne dyr
Temperatur, dag	**22-26 °C**
Temperatur, nat	**19-21 °C**
Luftfugtighed	**70-100 %**
Vand	**Vandskål** dybde 1 cm
UVB	**Valgfri** Ferguson-zone 1
Kost	**Små leddyr (springhaler, bananfluer)**
Holdes	**Parvis eller i gruppe**

AVL

Formering	**Æglæggende**
Udvikling	**Haletudserne bæres til vand**
Æglægning	**På jorden**
Kønsmoden	**10 mdr.**
Æg pr. lægning	**3-5**
Klækning	**10-14 dage**
Larvetid	**42-56 dage** fra klækning til metamorfose
Larvefoder	**Ufrugtbare æg fra hunnen**
Yngelpleje	**Vogter æggene, bærer haletudserne og fodrer haletudserne med æg**

BESKYTTELSE OG PAPIRER

CITES	**Appendiks II**
IUCN	**Ikke truet (LC)**

Hele slægten Oophaga står på CITES liste II, så international handel kræver CITES-papirer. Køb helst opdrættede dyr, og bed om dokumentation for oprindelsen. EU-bilaget er ikke aflæst for frøer og nævnes derfor ikke.

Om arten

Oophaga pumilio er en af de mindste pilegiftfrøer. Voksne dyr måler 17-24 mm fra snude til kloak, de fleste omkring 18-22 mm, og hunnerne er en smule større end hannerne. Kroppen er kompakt med små hæfteskiver på fingre og tæer. Artsnavnet *pumilio* er latin for dværg.

Farverne er artens kendetegn. Der kendes ca. 15-30 lokale farveformer, og de fleste antages at nedarves rent. Fra den røde krop med blå ben, der er udbredt i Costa Rica og på Panamas fastland, til grønne, gule, orange, blå og plettede former på øerne i Bocas del Toro i Panama. Mange af bestandene har været adskilt i over 10.000 år. Holdere skal kende dyrenes lokalitet

og holde formerne adskilt.

Arten hed tidligere *Dendrobates pumilio*, og navnet ses stadig i ældre litteratur. Slægtsnavnet *Oophaga* betyder "ægæder" og hentyder til haletudserne, der kun lever af æg fra moderen. De nærmeste slægtninge menes at være *O. arborea* og *O. sylvatica*.

Hudgift: Giften stammer fra føden. I naturen optager frøen alkaloider, blandt andet pumiliotoksiner, fra mider og myrer og lagrer dem i huden. *O. pumilio* er den giftigste art i sin slægt, men ikke blandt de giftigste pilegiftfrøer. Opdrættede dyr på bananfluer og springhaler mangler giften eller har meget lidt af den, mens vildfangne dyr kan være flere år om at miste den. Hudgiften regnes derfor som mild. Håndtér ikke frøerne, vask hænder efter arbejde i terrariet, og rør ikke ved øjne og mund bagefter.

Læs mere: Foderdyr: hold og avl Læs mere: Opdræt af haletudser Læs mere: Køb af dyr: opdræt, vildfang og transport

Udbredelse og levested

Oophaga pumilio lever på Mellemamerikas atlanterhavsside, fra det østlige centrale Nicaragua gennem Costa Rica til det nordvestlige Panama. Fundene ligger næsten alle i Costa Rica og Panama, færre i Nicaragua. I Panama findes de mange farveformer på øerne i Bocas del Toro-øgruppen og på kysten ud for dem.

Arten er almindelig i hele sit område. Fund uden for Mellemamerika skyldes undslupne eller udsatte terrariedyr og hører ikke til den oprindelige udbredelse.

> **Oprindelig udbredelse:** Nicaragua, Costa Rica og Panama.

LEVESTED

Oophaga pumilio lever i fugtig regnskov i lavlandet og på de lavere bjergskråninger fra havniveau op til ca. 950 m, og store bestande findes også i forstyrrede områder som kakao- og bananplantager. Frøen er dagaktiv og mest jordlevende og jager i løvlaget mellem rødder og nedfaldne blade, men klatrer også ofte i lianer og træer. Myrer udgør den største del af kosten.

Hannerne forsvarer små territorier med kaldepladser, fødesteder og ynglesteder, og hunnerne fordeler sig efter, hvor der er steder at sætte haletudser. Haletudserne vokser op i små vandsamlinger i bladhjørner, især i bromelier, men også i trærevner og affald som dåser. I skoven udsættes frøerne for temperaturer op til ca. 27 °C, og i åbne, ryddede områder bliver det varmere.

Pasning

TERRARIET

Et par skal have et højt terrarie på mindst ca. 38 liter, og op til fire dyr ca. 76 liter. Et terrarie på 45 × 45 × 45 cm (ca. 90 liter) er derfor et godt minimum til en lille gruppe. Højden giver plads til bromelier, som frøerne bruger både som skjul og ynglested, og bunden giver plads til territorier.

Byg bunden op med et drænlag af lecakugler eller groft grus, et insektnet eller en fiberdug og et fugtigt substrat af kokosfibre, tørv eller mos, gerne blandet med orkidébark. Læg store, faste blade, fx magnolie og eg, øverst. De giver skjul og holder liv i de smådyr, frøerne jager. Plant krybende figen, philodendron og især bromelier.

Terrariet skal have glaslåg med et ventilationsfelt, så luften skifter uden at tørre ud. Dæk alle sprækker, for så små frøer slipper ud gennem meget små huller. Nyindkøbte dyr og unger kan holdes i enkle opstillinger med køkkenrulle som bund, til de er faldet til.

Læs mere: Terrarieopbygning og bioaktiv bund

TEMPERATUR

Dagtemperaturen skal ligge på 22-26 °C og natten på 19-21 °C. Yderpunkterne er 20-29 °C, med ca. 24 °C om dagen og et fald til omkring 20 °C om natten. Temperaturer under 18 °C og over 32 °C i længere tid kan være dødelige, og avlspar kan holdes ved 23-27 °C.

Stil terrariet køligt og uden direkte sol, og brug lys, der kun afgiver lidt varme. Der er ikke brug for varmespot. En kølig nat er en del af den naturlige rytme. Vinterhvile er ikke dokumenteret for arten.

Læs mere: Vinterhvile og årstider

LUFTFUGTIGHED OG SPRØJTNING

Luftfugtigheden skal være høj, 70-100 %. Sigt efter 70-80 % om dagen og op mod 100 % om natten, fx med sprøjtning fire gange om dagen fra et automatisk anlæg. Et regnanlæg på timer er derfor en stor fordel.

Bunden skal være fugtig hele tiden, men ikke vandmættet, og nogle steder må gerne være lidt tørrere end andre. Sprøjt med afkloreret postevand eller kildevand. Bliver luften for tør, gemmer frøerne sig, og unger tørrer let ud. Er luften stillestående og våd, vokser der skimmel.

Læs mere: Luftfugtighed, sprøjtning og ventilation

VAND OG VANDKVALITET

En lav vandskål er nok, men vandet må højst være ca. ¾ af frøens højde, i praksis under 1 cm, for arten svømmer dårligt og kan drukne. Brug en flad skål med en rampe af sten eller mos, og skift vandet ofte.

Padder optager vand og stoffer gennem huden. Brug afkloreret postevand eller kildevand, og undgå sæbe, rengøringsmidler og rester af creme på hænderne. Til haletudserne skal der være små vandfyldte steder: bromelier eller små rør og filmdåser med vand (se Æg og haletudser).

LYS OG UVB

Giv 12 timers lys om dagen, så planterne trives. En LED-plantelampe, der ikke varmer meget, er et godt valg. UVB er valgfrit: behovet er ikke dokumenteret for arten, og arten klarer sig fint uden, men en svag UVB-kilde kan være en fordel. Bruger du den, så hold dig til Ferguson-zone 1 med masser af skygge, og kontrollér, at lampen ikke varmer terrariet.

Læs mere: Lys og UVB

FODER

Oophaga pumilio skal have meget små foderdyr, højst ca. 2 mm. Små, flyveløse *Drosophila melanogaster* og springhaler er grundfoderet, suppleret med bladlus, termitter og andre små foderdyr. Store fluer som *D. hydei* er for store til mange dyr.

Fodr som udgangspunkt voksne 3-4 gange om ugen, og giv ikke nye fluer, før der kun er få tilbage fra sidst. For mange fluer stresser frøerne. Angivelserne om tilskud svinger fra at pudre voksnes fluer en gang om ugen og ungernes ved hver anden fodring til at pudre alle foderdyr med kalk og vitaminer. Fodring tre gange om ugen med pudrede bananfluer, opdrættet på et karotenoidberiget substrat, fungerer også godt.

Hold selv kulturer af bananfluer og springhaler. En hun, der skal fodre haletudser med æg, har brug for rigelig og alsidig næring, for en dårligt fodret hun lægger ikke levedygtige æg.

Læs mere: Kalk, vitaminer og tilskud

ADFÆRD OG HÅNDTERING

Oophaga pumilio er dagaktiv, frimodig og nysgerrig og færdes meget rundt i løvet. Hannerne forsvarer territorier med en summende, fårekyllingeagtig kalden og kan slås med andre hanner. Hunnerne vælger typisk den nærmeste kaldende han.

Et par eller en lille gruppe med flere hunner end hanner kan fungere, men slås to hanner, skal de skilles. Vildfangne dyr er ofte stressede og svære at få til at falde til, så køb opdrættede dyr, og bland aldrig vildfangne og opdrættede dyr.

Frøerne bør ikke håndteres, fordi huden er følsom, og dyrene let bliver stressede. Skal et dyr flyttes, så lok det ned i et lille bæger.

Avl

KØNSMODENHED OG KØNSBESTEMMELSE

Kønnene er svære at skelne på størrelsen, for hunnerne er kun lidt større. Det sikreste kendetegn er hannens summende kald, og det sikreste bevis på en hun er æg. Begge køn bliver kønsmodne ved ca. 10 måneder. Det letteste er at lade flere unger vokse op sammen og se, hvem der kalder.

PARRING

Hannen kalder fra et forhøjet sted, fx et bromelieblad, og hunnen nærmer sig. Efter en kort periode med gensidig berøring fører hannen hende til et æglæggested, ofte et blad nær bromeliens vandfyldte midte. Der er ingen amplexus.

Arten yngler hele året. En hun passer kun ét kuld haletudser ad gangen og er ikke parringsvillig i den periode. I fangenskab lægger velfodrede par flere og større kuld end i naturen, men hver lægning tærer på hunnen.

ÆG OG HALETUDSER

Hunnen lægger 3-5 æg i fugtigt løv, på et blad eller i et bromeliehjørne, i fangenskab gerne i en filmdåse. Hannen vogter æggene, fjerner svamp og holder dem fugtige ved at tømme vand fra kloakken over dem. Mange kuld går til.

Når æggene klækker, bærer hunnen haletudserne på ryggen, som regel én ad gangen, til hver sin lille vandsamling, typisk et bromeliehjørne. Haletudserne lever udelukkende af ufrugtbare æg, som hunnen lægger til dem. De skal have det første æg inden for tre dage, og derefter kommer hunnen hver eller hver anden dag med 1-5 æg, indtil forvandlingen.

Opdræt uden hunnens æg er kun lykkedes i sjældne tilfælde, og intet foder svarer til æggene. Fjern derfor ikke æg eller haletudser, men lad hunnen passe dem. Giv mange små vandfyldte steder: bromelier eller små rør og filmdåser med ca. 20 ml vand. Fire rør pr. par er passende.

METAMORFOSE

Æggene klækker efter 10-14 dage. Angivelserne for, hvornår haletudserne forvandles, svinger fra 43-52 dage til ca. 6-8 uger. Tiden afhænger af temperaturen og af, hvor mange æg hunnen kan levere.

Når forbenene kommer, holder haletudsen op med at æde og lever af halen. Ungen bliver nær vandet i et par dage, mens resten af halen optages. Sørg for, at der er fugtige blade eller mos lige ved kanten, så den let kommer op.

OPDRÆT AF UNGER

De nyforvandlede unger er meget små og skal have de allermindste foderdyr: springhaler og de mindste bananfluer. Hold dem i en lille opdrætsboks med høj luftfugtighed, mos, løv og en god bestand af springhaler, og adskil dem fra de voksne, så de ikke skal konkurrere om foderet.

Ungerne af denne art er kendt for at være svære at opdrætte. Kalkmangel, parasitter og uforklaret mistrivsel er almindelige problemer. Pudr foderet med kalk og vitaminer, og flyt først ungerne til et større terrarie, når de æder sikkert og vokser jævnt.

Sundhed og typiske fejl

En fuld sygdomsliste for arten er ikke dokumenteret, men nogle problemer går igen:

- For høj temperatur eller stillestående luft. Frøerne bliver sløve og gemmer sig. Sænk temperaturen, og forbedr ventilationen.
- Kalkmangel, især hos unger. Pudr foderdyrene med kalk og vitaminer.
- Parasitter, der giver afmagring trods god appetit. Vildfangne dyr er en særlig risiko og bør holdes helt adskilt fra opdrættede.
- Uforklaret mistrivsel hos unger. Døde dyr bør obduceres hos en dyrlæge, så årsagen kan findes, før flere dør.
- Chytridsvamp (*Batrachochytrium dendrobatidis*), en alvorlig paddesygdom. Hold nyindkøbte dyr isoleret i nogle uger.

Levealderen er ikke dokumenteret for arten. Tallet i boksen er et generelt tal for pilegiftfrøer i fangenskab (10-15 år). Kontakt en dyrlæge med forstand på padder, hvis en frø holder op med at æde, taber sig eller har hævelser eller sår.

Spørg altid dine kloge bekendte

Vejledningen er et godt sted at begynde, men den kan ikke erstatte erfaring. Dyr er forskellige, og meget af det vigtigste lærer man af dem, der har holdt arten i årevis. Tal med en avler, en erfaren holder eller en dyrlæge med forstand på krybdyr og padder, før du anskaffer dyret - og igen, hvis noget ser forkert ud.